

Dàn ý Phân tích truyện ngắn Ông già và biển cả

Tham khảo tuyển chọn bài văn mẫu hay chủ đề Phân tích truyện ngắn Ông già và biển cả của tác giả Hê-Minh-Uê - Văn mẫu lớp 12

Dàn ý chi tiết

I. Mở bài

- Hê – minh – uê là nhà văn nổi tiền của Mĩ và thế giới, được xem là một trong những người đã khai sinh ra nền văn chương Mĩ, ông là người đề xướng sáng tác văn chương theo nguyên lí “tảng băng trôi” (một phần nổi, bảy phần chìm).

- “Ông già và biển cả” là một trong những sáng tác hay nhất của ông, tác phẩm thể hiện rõ nguyên lí “tảng băng trôi”.

II. Thân bài

1. Hình tượng con cá kiếm

- Đó là một con cá lớn và đẹp: “cái đuôi lớn hơn cả chiếc hái lớn màu tím hồng dựng lên trên mặt đại dương xanh thẫm”, “một cái bóng đen vượt qua dưới con thuyền”, bộ vây to sụ nặng hơn mười tấn.

- Có sức mạnh ghê gớm: “những vòng bơi của nó khiến ông lão hoa mắt chóng mặt”, “ông cảm nhận được cú nảy mạnh đột ngột ở sợi dây do con cá gây ra”.

- Dù cận kề cái chết vẫn luôn kiên cường, bất khuất: “nó phóng lên khỏi mặt nước phô tầm vóc khổng lồ, vẻ đẹp và sức lực”.

- Nhận xét: Tầm vóc của con cá khiến chiến thắng của ông lão trở nên vinh quang hơn.

+ Con cá là đại diện cho sức mạnh và vẻ đẹp của thiên nhiên.

+ Đại diện cho những khó khăn thử thách trong cuộc sống con người phải vượt qua.

+ Đó còn là cái đẹp, những ước mơ, sáng tạo nghệ thuật của người nghệ sĩ.

2. Hình tượng ông lão đánh cá

- Sau 84 ngày đêm thất bại, ông lão vẫn cố gắng tìm kiếm và cuối cùng đã tìm được con cá kiếm lớn:

+ Ông là một lão ngư kiên trì.

Dàn ý Phân tích truyện ngắn Ông già và biển cả

+ Đó còn là biểu tượng cho người nghệ sĩ không ngừng sáng tạo, tìm kiếm cái mới trong nghệ thuật.

- Khi chiến đấu với con cá khổng lồ, ông đã chiến thắng nó, ông là một lão đánh cá lành nghề:

+ Chỉ cần nhìn độ nghiêng, độ chệch của sợi dây ông có thể biết con cá đang bơi vòng tròn hay liên tục ngoi lên trong lúc bơi.

+ Dựa trên sự căng chùng của sợi dây có thể đoán được con cá đang làm gì.

+ Điều luyện trong hành động phóng lao trúng tim con cá.

- Ông có sức mạnh ý chí phi thường, chiến thắng con cá kiếm:

+ Luôn tin tưởng vào khả năng của bản thân: “tao sẽ tóm được mày ở đường lượn, ta sẽ di chuyển được nó”.

+ Dù đã rất mệt mỏi sau chuỗi ngày dài trên biển, ông vẫn cố gắng chiến đấu với con cá kiếm khổng lồ.

- Nhận xét: Sau cuộc chiến, ông đã chiến thắng con cá lớn, điều này khẳng định:

+ Khát vọng của ông lão chính là khát vọng muốn chinh phục thiên nhiên của con người.

+ Sức mạnh phi thường, khả năng của con người không hề giới hạn.

+ Nhà văn thể hiện sự tin tưởng vào sức mạnh của con người.

+ Người nghệ sĩ sau quá trình lao động nghệ thuật đã đạt được thành quả mình mong muốn.

III. Kết bài

- Khái quát giá trị nghệ thuật: xây dựng hình tượng bằng bút pháp miêu tả sống động, chuyển hóa bức tranh với những đường nét trần trụi, chân thực sang một lớp nghĩa hàm ẩn, rộng lớn.

- Tác phẩm phản ánh hành trình khám phá, chinh phục thiên nhiên và nghệ thuật của con người. Con đường dẫn đến thành công phải trải qua bao khó khăn, cần phải có sự kiên trì.

Dàn ý Phân tích truyện ngắn Ông già và biển cả

Mẫu bài văn tham khảo phân tích tác phẩm Ông già và biển cả

Hê-minh-uê sinh ra trong một gia đình trí thức. Có thể coi ông là một trong những nhà văn xuất sắc nhất của văn học Mỹ. Ông sáng tác dựa trên nguyên lí tảng băng trôi, ba phần nổi, bảy phần chìm, bởi vậy các tác phẩm của ông rất giàu ý nghĩa biểu tượng. Ông già và biển cả là tác phẩm thể hiện chính xác và đầy đủ nhất phong cách của ông. Tác phẩm ngay từ khi ra đời đã gây được tiếng vang lớn trong giới văn nghệ sĩ. Đoạn trích được trích ở phần cuối của tác phẩm.

Tác phẩm nổi bật lên với hai hình tượng chính là con cá kiếm và ông già đánh cá. Mỗi hình tượng mang những vẻ đẹp riêng, vừa bổ sung, vừa làm nổi bật vẻ đẹp của đối phương.

Trước hết hình tượng con cá kiếm đã được tác giả khắc họa vô cùng lớn và đẹp. Tác giả đã dùng hàng loạt câu văn để miêu tả về vẻ đẹp của nó: Một cái bóng đen vượt dài qua dưới con thuyền, không dừng lại ở đó nó còn có một “Cái đuôi lớn hơn cả một chiếc lưỡi hái lớn màu tím hồng dựng trên đại dương xanh thẳm”. Thân hình của nó đồ sộ và những dọc màu tía trên mình và cánh vi trên lưng xếp lại, bộ vây to sụ trên sườn xòe rộng. Chỉ với từng ấy câu văn thôi, nhưng Hê-minh-uê đã cho người đọc hình dung đầy đủ về vẻ đẹp của con cá kiếm và đằng sau vẻ đẹp kì vĩ, to lớn ấy chắc chắn sẽ ẩn chứa những sức mạnh khủng khiếp. Sau khi mắc vào lưới câu của ông lão đánh cá, dù đã bị thương nhưng con cá vẫn có những vòng bơi lớn, liên tục, dường như vết thương đó không hề hấn gì với bề ngoài khổng lồ của nó. Chính những vòng bơi khổng lồ đó khiến cho ông lão hoa mắt, chóng mặt, và choáng váng. Quả thực đây là màn đấu lực không hề cân sức.

Nhưng không dừng lại ở đó, khắc họa hình tượng con cá kiếm tác giả còn cho thấy một vẻ đẹp khác của nó đó chính là vẻ đẹp của sự kiêu hùng và bất khuất. Khi bị ông lão phóng mũi lao trúng tim, bị kết liễu sinh mạng nhưng nó vẫn dùng hết những sức lực cuối cùng để tung người lên. Quả là một cái chết cách oai hùng, mạnh mẽ, kiêu ngạo, đầy khí phách. Tác giả không chỉ đơn thuần miêu tả con cá kiếm, mà đằng sau những câu văn miêu tả đó cũng chính là cách để tác giả tôn vinh ông lão đánh cá. Tác giả muốn con cá phải là đối thủ ngang sức, ngang tài của ông lão đánh cá, xứng đáng là con ác mà ông lão chờ đợi. Tôn vinh con cá cũng là tôn vinh chiến thắng vinh quang và tầm vóc của con người.

Đúng như nguyên lí tảng băng trôi, xây dựng hình tượng con cá kiếm, Hê-minh-uê cũng gửi gắm những ý nghĩa biểu tượng khác nhau. Trước hết dưới góc nhìn thiên nhiên, con cá kiếm là biểu tượng cho vẻ đẹp và sức mạnh của tự nhiên. Còn dưới góc nhìn từ cuộc sống con người, thì hình tượng con cá kiếm lại chính là biểu tượng cho những thử thách, chông gai trong cuộc đời mà con người cần phải vượt qua. Cuối cùng dưới góc nhìn nghệ thuật, con cá kiếm lại chính là biểu tượng của những mơ ước và sáng tạo.

Dàn ý Phân tích truyện ngắn Ông già và biển cả

Nhưng đẹp đẽ nhất, gửi gắm nhiều ý nghĩa nhất chính là hình tượng của ông lão đánh cá. Ông lão đánh cá được đặt trong cuộc chiến không hề cân sức, ông lão đã tuổi cao sức yếu, lại mấy ngày lênh đênh trên biển, đói khát và mệt mỏi. Ông đã bị suy kiệt nghiêm trọng về thể lực. Trong khi đó con cá kiếm lại to lớn, đầy sức mạnh, kiêu hùng bất khuất. Hơn nữa, biển cả là nhà, là thế mạnh thuộc về con cá kiếm. Đặt ông lão ông trong cuộc chiến không cân sức, tác giả nhằm tôn vinh, ngợi ca ông lão với những phẩm chất làm nên chiến thắng.

Trong cuộc chiến không cân sức ấy, những phẩm chất, vẻ đẹp của ông lão đánh cá đã được bộc lộ đầy đủ nhất. Trước hết ông là người thạo nghề, mưu trí và kinh nghiệm. Ông chỉ cần nhìn độ nghiêng, độ chệch của sợi dây có thể biết được con cá đang bơi tròn hay đang liên tục ngoi lên trong lúc bơi. Và ông chỉ cần dựa vào độ căng trùng của sợi dây có thể đoán biết được con cá đang làm gì. Nếu không phải là người đánh cá lành nghề, chắc chắn ông không thể có những phán đoán chính xác đến vậy. Đặc biệt ông có cách xử lý là kéo vào hay nói ra để con cá dần trở nên kiệt sức mà không bị đau đớn đến phát cuồng lên. Cuối cùng chính là cách ông lựa chọn thời điểm đưa ra đòn quyết định, phóng lao trúng tim con cá một cách dứt khoát, quyết đoán và đầy điều luyện để chấm dứt cuộc chiến không cân sức này.

Để hạ gục được con cá, không chỉ cần sự điều luyện, thành thạo mà còn cần cả niềm tin vào chính mình. Trong quá trình chiến đấu với con cá ông liên tục nhắc đi nhắc lại những lời động viên, khuyến khích bản thân, tin tưởng vào chiến thắng: “tao sẽ tóm được mày”... Và hơn hết ông có ý chí và nghị lực phi thường. Nhiều lúc ông tưởng rằng mình có thể sẽ gục ngã: hoa mắt suốt cả tiếng đồng hồ, chóng mặt và choáng váng, có cảm giác đồ sụp xuống bất cứ lúc nào... Tuy nhiên sức mạnh tinh thần đã nâng đỡ ông lão đánh cá gượng dậy tiếp tục chiến đấu và giành chiến thắng. Chiến thắng của ông đã gửi gắm những bài học ý nghĩa, phải luôn tin tưởng vào bản thân, không ngừng nỗ lực, phấn đấu. Đồng thời qua chiến thắng này, tác giả cũng nhằm khẳng định, ngợi ca vẻ đẹp và sức mạnh của con người.

Mặc dù chiến thắng con cá kiếm, nhưng ông lão cũng vô cùng thương xót nó, ngợi ca vẻ đẹp anh dũng, hào hùng của nó. Qua những suy nghĩ của ông lão về con cá kiếm tác giả cũng gửi gắm thông điệp: Con người và thiên nhiên có mối quan hệ anh em, dù rằng đôi khi thiên nhiên đột nhiên trở thành kẻ thù số một của con người. Con người dù phải chinh phục tự nhiên nhưng cũng không quên phải yêu mến và sống hài hòa với tự nhiên. Con người cần biết tôn trọng tự nhiên, cũng như tôn trọng kẻ thù nếu muốn giành chiến thắng. Và thừa nhận vẻ đẹp và những hành động không thể khác của đối thủ, của những người xung quanh mình là thái độ cần thiết để giữ thăng bằng trong cuộc sống, tránh nhìn người, nhìn đời một cách phiến diện và để biết cảm thông, chia sẻ với người khác.

Tác phẩm với tính biểu tượng cao, ngôn ngữ cô đọng hàm súc đã đem đến nhiều thông điệp ý nghĩa. Câu chuyện về ông lão đánh cá không đơn thuần chỉ là câu chuyện của sự

Dàn ý Phân tích truyện ngắn Ông già và biển cả

mưu sinh mà nó còn là biểu tượng cho vẻ đẹp của ước mơ và biểu tượng cho hành trình gian khổ của con người để biến ước mơ thành hiện thực.